קרן שלם

גליון 32

המעגלים

תשרי תשע"ה, אוקטובר 2014

"איפה הים"

מבית תאטרון המדיטק בחולון
הצגה המסובסדת על-ידי
קרן שלם לאירועי הסברה ברשויות
וסל תרבות בבתי-הספר

עמ' 13

מתרעננים ב"צוק איתן"
עמ' 5

קליניקה לאדריכלות
עמ' 11

מיזמים חברתיים בפריפריה
"מחוץ ל-4 קירות"
עמ' 12

קרן שלם לפיתוח שירותים לאדם עם מוגבלות שכלית התפתחותית
(פיגור שכלי) ברשויות המקומיות

מכובדי,

לפני מספר חודשים נכנסתי לתפקיד יו"ר קרן שלם, לאחר שנים של עשייה במגזר הציבורי כאיש צבא וכראש רשות. כבר בשבועות הראשונים בתפקידי כיו"ר הקרן זכיתי להכיר אנשי מקצוע מעולים, אנשים שאהבת אדם משתקפת במבטם כאלו אשר מדי בוקר יוצאים "לעבוד" ולא "לעבודה".
מניסיוני רב השנים כקצין בכיר בצה"ל וכראש רשות למדתי כי על מנת להכיר את השטח לעומקו ולרוחבו אין דרך טובה ונכונה יותר מאשר לצאת לשטח, ללמוד אותו ולפגוש את האנשים החיים בו. כך מצאתי את עצמי יוצא לסיורי שטח, יחד עם ריבה מנכ"לית הקרן, מבקר במסגרות השונות ברחבי הארץ ופוגש את אנשי המקצוע והאנשים המיוחדים עצמם.
ביקרנו במסגרות במגזרים שונים: חרדים, ערבים, בדואים, יהודים, של אנשים עם מוגבלות שכלית במגוון רמות, החל ממוגבלות שכלית קלה ועד קשה - סיעודית.
נחשפתי לפעילות המבורכת של העמותות המפעילות, לקוחות הקרן, ולתוצרי 30 שנות העשייה של קרן שלם לשיפור איכות חייהם של האנשים עם המוגבלות השכלית. רגשות רבים הציפו אותי. שמחה, גאווה, התרגשות והמון אנרגיה להמשיך ולדחוף, גם בשנים הבאות, ארגונים וראשי רשויות לפתח שירותים נוספים, מבנים, מחקרים, אירועי הסברה ועוד. כל אלו על מנת להמשיך ולשפר את חייהם של האנשים עם המוגבלות השכלית בכל תחומי החיים וכמובן של בני משפחתם אשר נהנים משלוות נפש כשהם רואים את יקיריהם מקבלים שירותים ומתפקדים בהתאם ליכולותיהם כאחד האדם בכל תחומי החיים.
אנו עומדים בתחילתה של שנה חדשה הבאה עלינו לטובה, בה נמשיך כל השותפים במלאכה, קרן שלם, משרד הרווחה, הביטוח הלאומי וכל הגורמים העוסקים בתחום ליזום ולקדם פרוייקטים ופעילויות לשיפור איכות החיים, להסרת חסמים ודעות קדומות ולמען יצירת חברה טובה יותר המקבלת את השונה באשר הוא.
אני מאחל לכל העושים במלאכה, לאנשי המקצוע המסורים, לראשי הערים והרשויות, לאנשים המיוחדים ובני משפחותיהם שנה טובה, שנת בריאות, עשייה פורייה והישגים.

חיים געש
יו"ר קרן שלם
ראש המועצה המקומית פרדס-חנה-כרכור

קרן שלם - תעודת זהות מונגשת

קרן שלם הוקמה על ידי כל העיריות בארץ והיא עובדת כבר 30 שנה.

קרן היא סוג של קופת חיסכון שיש בה כסף.

המילה **ש ל ם** מורכבת מהאותיות הראשונות של שלוש מילים שונות.
המילים : **ש**רותים **ל**אנשים **מ**יוחדים.
מכל המילים האלה לוקחים את האות הראשונה ומחברים למילה אחת, המילה שנוצרת לנו היא שלם. קרן שלם הוא ארגון שעובד כדי לעזור לאנשים עם מוגבלות שכלית.
האנשים שעובדים בקרן שלם מאמינים שלאדם עם מוגבלות שכלית יש את הזכות לחיות חיים רגילים טובים כמו של כל אדם אחר. קרן שלם נותנת כסף לארגונים שמטפלים באנשים עם מוגבלות שכלית. קרן שלם נותנת כסף כדי לעשות דברים שונים שישנו את החיים של אנשים עם מוגבלות שכלית לחיים טובים יותר.

**קרן שלם פועלת להנגשה קוגניטיבית במישורים רבים.
לגיליון זה מצורפת ת.ז מונגשת של הקרן
לחלוקה לאנשים עם מש"ה.**

איך קרן שלם עוזרת לאנשים עם מוגבלות שכלית?

- עוזרים לבנות, מבנים בהם משתמשים עם אנשים עם מוגבלות שכלית , כמו: בתים ומועדונים.

- עוזרים לקנות ציוד לשימוש של אנשים עם מוגבלות שכלית כמו: שולחנות, כסאות, מחשבים, מתקני כושר.

- נותנים כסף להצגות והופעות של אנשים עם מוגבלות שכלית.
- נותנים כסף לכל עיר שרוצה להסביר למי שגר בעיר מה זה מוגבלות שכלית.

- מלמדים מדריכים ומטפלים שעובדים עם אנשים עם מוגבלות שכלית.

- נותנים כסף לסטודנטים כדי לחקור וללמוד איך אפשר לעזור לאנשים עם מוגבלות שכלית .

- נותנים פרסים לאנשים מצוינים ומיוחדים שעושים מעשים טובים בשביל אנשים עם מוגבלות שכלית.

נחנך בית מיטל
מרכז יום טיפולי סיעודי בראשון לציון

לאחרונה נחנך "בית מיטל" - מרכז יום טיפולי סיעודי ונופשון לאנשים עם מוגבלות שכלית בנחלת יהודה שבראשון לציון בהשקעה של כ-12 מיליון שקלים במימון משותף של עיריית ראשל"צ, הביטוח הלאומי וקרן שלם. בית מיטל, המופעל ע"י חברת מעונות גל מצטרף לשורה ארוכה של שירותים ומסגרות בקהילה, בראשון לציון, ביניהם: ביה"ס בלקינד- מסגרת יום ארוך, מע"ש, מעון יום שיקומי "ורד", מועדון חברתי הפועל במתנ"ס רמת-אליהו, מועדון/ נופשון בקרית ראשון ודיור מוגן. "בית מיטל"- משמש כאמור כמרכז יום טיפולי סיעודי ונופשון לכ-70 אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית, בגילאי 21 ומעלה. המרכז המשתרע על שטח של כשני דונם בנוי, כולל חדרי טיפול מגוונים כמו חדר הדמיה שבאמצעות מקרן מיוחד ומערכת תאורה מתקדמת המאפשר לדמות מצבים שונים, כמו נגינה על ידי נגיעה בצבע, הדמיית בעלי-חיים ועוד. כמו כן נבנה חדר הרפיה חושי.

קרן שלם סייעה במענקים לבניה וציוד המסגרת.

חצר המשחקים החדשה של גולני

חצר המשחקים החדשה בבית ספר גולני בבית שאן, אשר נבנתה בעזרת סיוע של קרן שלם ותורמים נוספים, היא ללא ספק מוקד הפעילות הבית ספרית בכל הפסקה. שילוב מיטבי בין תרומה שקבל ביה"ס ומענק מקרן שלם איפשר מיזם ששינה את פני ביה"ס והרחיב את מיגוון הפעילויות. התלמידים, ממלאים בצהלות שמחה את הרחבה המוצלת ונהנים ממתקנים מרהיבים ומתנאי משחק משופרים וחדישים. החצר המשמשת הן את בית-הספר והן את המועדונית משמשת להנאה מרובה לתלמידים, אך לא פחות מכך, משמשת לפיתוח יכולות מוטוריות ופיתוח יכולות חברתיות ואישיות.

החצר המשודרגת מקבלת את פניהם של הבאים בשערי בית הספר ותורמת רבות לנראות בית הספר. כמו כן, הוקם בבית הספר גם חדר סנוזלן לבן, המטבח שודרג והוקמו שתי חצרות רוגע נוספות לבוגרים ולצעירים. התלמידים וצוות בית-הספר מספרים על חוויה חדשה ומרעננת. חצר המשחקים מאפשרת העשרה וגיוון של הפעילות במסגרת היום הארוך המופעלת ע"י בית עמית - אקים עפולה .

קרן שלם סייעה במענק לפיתוח וציוד החצר.

נגישות ושילוב חברתי
בפארק קרני שומרון

נגישות פיזית היא תנאי הכרחי לנגישות חברתית. מתוך תובנה זו, הוקם בקרני שומרון, פארק נגיש לילדים בעלי מוגבלויות וזאת בסיוע הקרן למפעלים מיוחדים של הביטוח הלאומי וקרן שלם. הפארק, הפועל מתוך תפישה שישמש כמנוף לשינוי חברתי, מאפשר לילדים עם צרכים מיוחדים לחוות פעילויות נורמטיביות בגן השעשועים וליהנות כמו כל ילד אחר, תוך כדי מפגש וחוויות משותפות עם ילדים אחרים.

הפארק הייחודי, מהווה מקור משיכה והתכנסות לילדי היישוב והסביבה ומאפשר אינטראקציה עם אוכלוסיית הילדים בעלי הצרכים המיוחדים. באמצע השבוע, מתקיימות מגוון פעילויות בפארק, לצד חינוך והסברה של אנשי מקצוע ומתנדבים אשר קיבלו הכשרה מתאימה בסיוע קרן שלם. בשבת בבוקר מתקיימת במתחם הפארק קבלת שבת בהשתתפות ילדים מיוחדים ורגילים.

הפארק הוקם בסיוע מענק מקרן שלם.

כישורי חיים לומדים במכללה

המכללה לכישורי חיים פועלת באשדות יעקוב ומיועדת לאנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית בגילאי 21+. את המכללה לכישורי חיים הקימה ירדנה אמסלם אמא של ערן, בוגר החינוך המיוחד הלומד אף הוא במכללה המוכרת על-ידי משרד הרווחה. המכללה קולטת צעירים מכל רחבי הגליל, הגולן, הכנרת, עמק הירדן ומתעתדת לקלוט גם מהמרכז. המכללה מספקת הזנה, הסעות, וצוות אקדמי מהשורה הראשונה, כמו גם סיוע בהשתלבות בעבודה ובקהילה. הפעילות במתכונת יומית ובכל ימות השבוע. בשנה הקרובה תפעיל המכללה גם לימודים לכישורי הורים ומשפחות לילדים בעלי צרכים מיוחדים ותאפשר להם סדנאות וקבלת מידע על זכויות והתמודדות עם מצבם על מנת לתמוך ב-360 מעלות בתא המשפחתי המיוחד.

קרן שלם סייעה למ.א. עמק הירדן במענק לשיפוץ המבנה.

ליהנות מהזקנה
במרכז לגמלאי ע"ש ויינברג בירושלים

"המועמדים שלי לנשיאות מלבד רובי רבלין הם כל הצוות המקצועי של המרכז לגמלאים". כך אמר שלמה כהן, אדם עם מוגבלות שכלית, באירוע פתיחת המרכז.

בהתאמה לחזונה של עמותת אלווין ישראל, למתן שירות איכותי ומכבד, הקימה עמותת אלווין ישראל, את המרכז לגמלאים בשותפות עם משרד הרווחה, עיריית ירושלים, קרנות המוסד לביטוח לאומי - הקרן לפיתוח שירותים לנכים, קרן שלם וקרן ויינברג. המרכז, ראשון מסוגו בירושלים, נפתח כמענה לעובדים מבוגרים עם מוגבלות שכלית התפתחותית ומתוך הכרה בזכותו של האדם המזדקן לפרוש מעבודה.

במרכז כ-40 משתתפים, להם מוצעות ומופעלות תוכניות פרישה ייחודיות עבור מזדקנים עם מוגבלות שכלית התפתחותית, במסגרת יומית המאפשרת ניהול חיי חברה עשירים, לצד פיתוח תחומי עניין חדשים. הגמלאים המבקרים במרכז נהנים ממפגש עם אנשים בני גילם ומקשת רחבה של תוכניות המעודדות לפעילויות גופניות, קוגניטיביות ויצירתיות. המרכז אמור לתת מענה גם לצרכים חברתיים של תושבי השכונה בבחינת - שילוב הפוך.

קרן שלם סייעה במענקים לבניה ולציוד המסגרת.

עלייה לתורה הכי מיוחדת שיש!

"בר-בת מצווה לילדים המיוחדים" היא תוכנית להכנת ילדים וילדות עם מוגבלות שכלית של התנועה המסורתית בישראל, לקראת טקס בר ובת מצווה. התכנית פועלת בכ-25 מסגרות לחינוך מיוחד ברחבי הארץ, מנהרייה עד באר שבע, ומשתתפים בה כ-200 תלמידים מדי שנה. עד כה, במשך 19 שנים, חגגו מעל 4,000 תלמידים את טקס בר-בת המצווה שלהם בליווי התורניות.

בתוכנית, הפועלת בבתי הספר ומשתפת באופן פעיל את ההורים, המחנכים וכלל הצוות המקצועי בבית-הספר, לומדים התלמידים תכנים יהודיים מרכזיים רלוונטים הכוללים: מצוות, ברכות, סידור, ספר תורה, בית כנסת, תשמישי קדושה וכו'. המורים מגיעים מידי שבוע לבתי ומלמדים בקבוצות קטנות. השיעורים מותאמים אישית לכל תלמיד ותלמידה ובמידת הצורך, מצטרפים גם קלינאית תקשורת וסייעת. השיעורים מתקיימים בדרכי הוראה רבות וחווייתיות, דוגמת משחקים, יצירה, מוסיקה והפעלות שונות. שיאה של התכנית הוא טקס בר-בת מצווה של משתתפי התכנית, המתקיים בבתי הכנסת של קהילות התנועה בכל הארץ.

קרן שלם סייעה במענק לציוד לפעילות.

מתרעננים ביום כייף והפוגה בימי "צוק איתן"

לאחר שנאלצו לרוץ בקיץ האחרון, מדי יום, למרחבים המוגנים, נהנו בני נוער ובוגרים מישובי הדרום ומהמפעל המוגן במועצה האזורית שדות נגב , מיום כייף ורגיעה בתקופת מבצע "צוק איתן". בהדרכת צוות עמותת "לטם" טיילו בגן לאומי עין-חמד, מנהל המפעל – מר סמי עזרא ציין כי: "הלחימה בדרום היתה קשה לכולנו ועל אחת כמה וכמה לאנשים עם צרכים מיוחדים הנדרשים להיות כל העת ליד המקלט.
הסיור המיוחד הוא למעשה "יום הצלה" עבור משתתפי המסגרת אשר חוו שבועות של רקטות, פיצוצים וצבע אדום. הרתימה והסיוע של כל הגופים ראויים להערכה ולתודה.

עם תחילת מבצע "צוק איתן", יצאה קרן שלם ב"קול קורא" לכל מחלקות הרווחה ברשויות המקומיות ולמסגרות ברחבי הארץ להיעזר במענקי הקרן לפעילויות ריענון. הקרן הציעה סיוע מיידי לכל צורך של פעילות הפגה, תמיכה, ציוד במסגרות, בבתים ומחוצה להם בהתאם לבקשה מסודרת ודיווח על ביצוע עם אסמכתאות. הקרן סייעה ל- 40 מסגרות ולמאות אנשים עם מש"ה מאזורי המרכז והדרום , בכל הגילים. קרן שלם מסייעת למחלקות הרווחה והמסגרות בזמן שיגרה וביוזמות מיוחדות בשעות חירום ולהפקת סרטון הסברה "צבע ירוק".

חנוכת מרכז פנאי רב נכותי – בכאבול

בחודש יולי השנה נחנך ברוב עם מרכז פנאי – רב נכותי בכאבול. באירוע השתתפו אורחים רבים, ביניהם ראש המועצה מר ריאן סלאח , מפקחים , משפחות ואישי ציבור. במרכז החדש פועלים מסגרת יום ארוך לתלמידים ולמועדון "סאוויה " – מועדון חברתי רב נכותי. המרכז, שהוקם ביוזמת מנהל האגף לשירותים חברתיים , עו"ס יוסף עכרייה והצוות הרב מקצועי, נותן מענה חברתי וטיפולי לתושבי היישוב כאבול .
בהקמת המועדון סייעו רבות גם צוות המועצה , ובכללם הגזבר שחלק עם באי הטכס המרגש את חוויותיו האישיות והחשיבות שהוא מייחס להזדמנויות ולתנאים שצריכה הרשות לספק לאנשים עם צרכים מיוחדים בישוב . בטכס השתתפו חברי המועדון והופיעה קבוצת התיאטרון, "אל ג'וואל" בקטעי משחק קצרים ומשעשעים. המרכז, השוכן במבנה מרווח ומצויד , נותן מענה מכבד לאנשים עם נכות פיסית, לאנשים בוגרים עם מוגבלות שכלית התפתחותית ולתלמידי החינוך המיוחד הזכאים להארכת יום , תושבי היישוב.

קרן שלם סייעה במענק לבניית וציוד המסגרת.

חוגגים שנה למע"ש אלווין הרצליה פיתוח

בלב ליבו של אזור התעשייה בהרצליה פיתוח, בין מגדלי היוקרה של חברות ההיי- טק, שוכן מע"ש הרצליה, מפעל עבודה שיקומי, לאנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית, בגילאי 21-66, המופעל ע"י עמותת אלווין ישראל ומציין בימים אלה שנה להקמתו. בנוסף, מפעילה עמותת אלווין בהרצליה מערך תעסוקתי הכולל 8 אנשים היוצאים לתעסוקה נתמכת בהרצליה ורעננה בבית מלון, חנות תכשיטים ועוד.
במע"ש נמצאים כיום 21 עובדים ברמות תפקוד שונות, אשר מגיעים אליו מדי בוקר ויחד עם הנס מול, המדריך השיקומי, מארגנים את סביבת העבודה ובמרץ ועם חיוך מתחילים לעבוד בעבודות שונות כל אחד לפי יכולתו והעדפותיו האישיות. בנוסף לעבודה נהנים עובדי המע"ש פעמיים בשבוע משיעורי ספורט אותם מעבירה חן ציחי, בת שרות לאומי, מדריכת כושר, מפינת אקטואליה, קבלת שבת ואירועים סביב חגי ישראל. האווירה האינטימית והקשר הקרוב של הצוות עם כל אחד ואחד מעובדי המע"ש מאפשר לכל אחד להתקדם על-פי תוכנית אישית. עובדי המע"ש, המגיעים מחמש מסגרות שונות, מקיימים מדי שבוע ישיבת עובדים, בה הם מעלים מעלים נושאים השייכים לפעילותם במע"ש, מבטאים את רגשותיהם ודעותיהם, מביעים מחאות, מקבלים החלטות או מקבלים תמיכה אחד מהשני. מיקומו של המע"ש מאפשר קשרים עם ארגונים שסביבו. **קרן שלם סייעה בשיפוץ ובציוד.**

בריכה שהיא גם כייף וגם טיפול
הידרוטרפיה ככלי לשיפור איכות חיים

אנשי המקצוע מכירים של בריכות טיפוליות וטיפולי הידרוטרפיה ככלי לשיפור איכות החיים וככלי שיקומי, המקדם את תפקודם של אנשים עם מוגבלות שכלית קשה וסיעודיים ובצידו גם הנאה ושמחת חיים. במהלך השנים האחרונות סייעה קרן שלם להקמתן וציודן של בריכות טיפוליות בצפון הארץ ובדרומה בהיקף מענקים של כשבעה מליון ש"ח הבריכות הוקמו גם בסיוע הביטוח הלאומי ותקציבים נוספים אשר גוייסו ע"י הרשויות המקומיות והאיזוריות שבתחומן הן ממוקמות.

בבדיקה שערכה הקרן התברר כי מרבית האנשים הבוגרים עם מוגבלות שכלית קשה ברמת תפקוד סיעודי השוהים מדי יום במרכזי יום טיפולים סיעודיים בקהילה אינם נהנים משירותיהם של בריכות אלו .

בהתאם לזאת, יזמה הקרן קול קורא למסגרות מרכזי היום בקהילה לעידוד השימוש בטיפולים הידרותרפיים בפריפריה, כפרוייקט נסיוני, בבריכות טיפוליות שנבנו גם בסיוע הקרן באיזורי הדרום והצפון : שער הנגב, אשקלון , אשדוד , אשדות יעקב "בבית איל " ומבואות חרמון.

מתוך הכרה בחשיבות תחום טיפולי זה , קרן שלם תסייע במימון הפעילות ההידרותרפית בבריכות אלו , על פי תוכנית שתוגש ע"י המסגרות , באישור הפיקוח, כמיזם ייחודי לקידום הטיפול ואיכות החיים של אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית קשה וסיעודיים. אנו מקווים ומצפים שפעילות הידרותרפית תהפוך לחלק בלתי נפרד מהפעילות השבועית במסגרות אלו.

הקול הקורא למרכזי יום לשימוש בבריכות הידרוטרפיות הינו יוזמה של קרן שלם לשיפור תפקוד ואיכות חיים של אנשים עם מוגבלות שכלית בתפקוד סיעודי. הקול קורא נמצא באתר הקרן במסגרת יזמות חברתית.

האוטו שלנו גדול ו.....
יצירתיות ושיתופי פעולה בחצר רכיבה "טף לטף" , מודיעין עלית

ואן אתה נוסע, יוסי?
לירושלים...
היה נוסע ואני, רוצה להצטרף אליה?
ואז! אני נוסע לירושלים!

את הדו- שיח הזה, אחד מרבים, שמענו בחצר הרכיבה החדשה. מעוף, יצירתיות ושיתוף קהילה , הפכו שטח מאתגר לחצר חלומות, בבית "טף לטף", המאגד בי"ס , גני ילדים ומעון יום שיקומי. החיוך המאושר של יוסי בן השבע מספר הכל. הוא פוסע באיטיות, נעזר בהליכון וחורק שן עם כל מדרגה שניצבת בפניו כהר. אולם מרגע שהוא עולה על האופניים המיוחדים הוא מדווש עליהם ומתקדם כמו ילד רגיל.

"חיפשנו דרך לתרגל הליכה ולשלב פיזיותרפיה בצד כישורי חיים, לילדים הסובלים מבעיות מוטוריקה,C.P ועוד", מספרת תרצה שרייבר, מייסדת ומנהלת "טף לטף". גלית סעדה, המרפאה בעיסוק ושרית וולף הפיזיותרפיסטית שלנו הגו רעיון, לבנות חצר רכיבה בה ינועו כל סוגי האופניים האפשריים. החצר, אשר הוקמה בסיוע קרן שלם, נועדה להפעלה מהנה לילדים, ששבעים מתרגילים ולמידה, ובחצר הם זוכים בחוויה אמיתית."

בזכות שיתוף פעולה עם בית הספר הסמוך נאספו אלפי פקקים ובקבוקים. תלמידות המסלול לאומנות בסמינר 'אור החיים' בבני ברק, גויסו לעצב, בעזרת חומרי המחזור קיר ענק ולהפוך אותו לרקע שובב וחייכני של מכוניות צבעוניות. החצר החדשה כוללת אוטובוס המאפשר לטפס מאחוריו ולהציץ מחלונותיו, תחנת דלק אמיתית שסיימה את תפקידה, גלגלי אופניים מחומרים ממחוזרים של האמנית שולמית חרזי, שטיח כבישים, עליו מסיעים הילדים מכוניות קטנות, מסלולי נסיעה, תחנת הסעה, תמרורים ועוד. אלו, מעצבים יחד סביבה מלאת חוויות, שהילדים מצפים לבלוי בה בכיליון עיניים.

קרן שלם סייעה במענק לפיתוח וציוד החצר.

פרוייקטים

עולים קומה! הרחבת נופשון סביון בהפעלת "שיח סוד", בירושלים

השנה נערך אירוע חנוכת הקומה השנייה של נופשון "סביון" מבית שיח סוד. באירוע השקת הנופשון השתתפו צוות שיח סוד, נציגי קרן שלם, נציגי משרד הרווחה, הביטוח הלאומי ונציגי קרנות השותפים במימון הקמת הקומה הנוספת, המצטרפת אל הקומה הראשונה הפועלת מזה מספר שנים.

אורח הכבוד הרב הראשי הגאון רבי דוד לאו שליט"א כובד בקביעת מזוזה. בדבריו התייחס לאופן קביעת המזוזה באלכסון: "ניתן לומר בדרך של דרוש, כי כאשר אדם רוצה להיכנס ולעבור בפתח- עליו לכופף עצמו מעט. והנה מה מתאים יותר מלקבוע מזוזה ועמה את הדרוש הנ"ל במקום מופלא כזה- שיח סוד - בו העובדים מבטלים עצמם לגמרי בשביל האחר!" הנופשון נותן מענה לצורך חיוני של הפגה למשפחות , משרה נינוחות ושלווה במטרה שהמשתמשים יזכו לחוויה נעימה ואיכותית .

קרן שלם סייעה במימון הציוד לנופשון.

מחקרים

חווית הדחק והצמיחה האישית בקרב סבים וסבתות לילדים עם/וללא נכות שכלית התפתחותית – פורסם בכתב העת :
Intellectual and Developmental Disabillities, 52 (1) 32–34 ,

ד"ר ליאורה פינדלר, בה"ס לעו"ס, אונ' בר אילן.

מטרת המחקר לבחון את תרומת המשאבים הפנימיים (דיפרנציאציה והמימדים הרגשיים, הקוגנטיביים, ההתנהגותיים והסימבולים של הסבות) והחיצוניים (לכידות וגמישות משפחתית ותמיכה חברתית) לדחק ולצמיחה אישית בקרב סבים וסבתות לילדים עם/וללא נכות שכלית התפתחותית. המדגם כלל 49 סבים וסבתות לילדים עם נכות שכלית התפתחותית ו- 105 סבים וסבתות לילדים עם התפתחות נורמטיבית.

התוצאות מצביעות על כך, שסבים וסבתות לילדים ללא נכות ביטאו רגשות שליליים יותר. בקרב כלל הסבים והסבתות נמצא קשר בין צמיחה ודחק לבין מצב הבריאות, רמת ההשכלה, לכידות ורגשות שליליים של סבים וסבתות. עם זאת, בעוד שרמת הדחק קשורה למשאב הפנימי של דיפרנציאציה, למשאב החיצוני של תמיכה חברתית ולמימד הקוגניטיבי של הסבות, הרי שצמיחה קשורה למגדר ולמימדים הסימבוליים וההתנהגותיים של הסבות.

המחקר מצביע על קווי הדמיון הרבים בין סבים וסבתות לילדים עם נכות לבין סבים וסבתות לילדים ללא נכות ובכך מפריך את ההנחה הרווחת שדחק, עומס ורגשות שליליים הם נחלתם הבלעדית של סבים וסבתות לילדים עם נכות בעוד שסבות לילדים עם התפתחות נורמטיבית נטולת אספקטים קשים או שליליים.
המאמר מתבסס על מחקרה של ד"ר פינדלר משנת 2009 אשר עסק בנושא בחווית סבים וסבתות לילדים עם וללא נכות אינטלקטואלית תרומתן של תפיסת תפקיד הסבות, רמת דיפרנציאציה אישית ותמיכה חברתית לצמיחה האישית אשר נערך בתמיכתה של קרן שלם.

המחקר המלא נמצא בספריית המחקרים באתר הקרן

המחקרים בוצעו בסיוע מענק מחקר מקרן שלם. המחקרים המלאים נמצאים באתר הקרן.

School-Parent Collaborations in Indigenous Communities: Providing Services for Children with Disabilities

ספרה החדש של ד"ר איריס מנור בנימיני עוסק בשיתוף פעולה בין בית ספר והורים בקהילות ילידיות – מתן שירותי תמיכה לילדים עם לקויות.

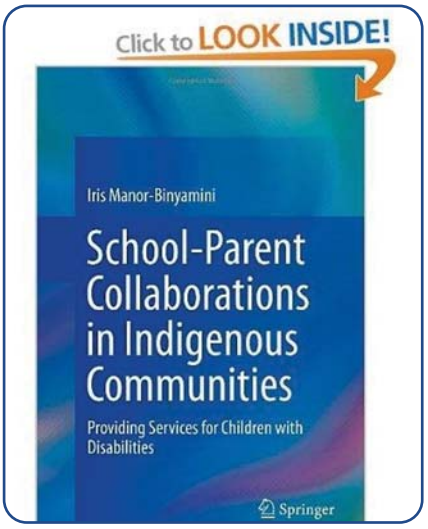

קהילה ילידית הינה קבוצה אתנית המוגדרת כאוכלוסיה טבעית וראשונית במקום מסויים. עוני, העדר שירותי תמיכה, נגישות מוגבלת לחינוך, שכיחות גבוהה של בעיות בריאות, הם חלק מהתמודדויות בקרב קהילות ילידיות. כשלילדים יש צרכים מיוחדים, בעיות אלו גדלות ומורכבות יותר. הספר בוחן את הקשר בין המוגבלות בהקשר של קהילות ילידיות ושירותי חינוך.

מחקר הפיילוט במוקד הספר נערך בקרב הבדואים בדרום והוא מדגים את הידע התיאורטי כאשר הוא מיושם בתוך בתי הספר לחינוך מיוחד ואת ההקשרים עם הצוותים הרב מקצועיים וההורים. הספר מרחיב את התפיסה הרב תרבותית המקובלת כיום והוא מציג את אנשי המקצוע כגורם מתווך משמעותי בין בתי הספר למשפחות. המודל המוצג הוא בעל חשיבות רבה משום שיש לו אוריינטציה יישומית שתוכל לשפר את איכות החיים של הילדים, משפחותיהם ואף של הקהילה עצמה. אחד הנושאים בספר מציג חקר מקרה רחב על שיתוף פעולה בין הורים לילדים עם לקויות ומומחים בבית הספר בקהילה הבדואית.

מחקר זה נעשה בסיוע מענק מקרן שלם.

עמדות וכוונות התנהגותיות של עובדים סוציאליים בנוגע לאיתור ולדיווח על נפגעי אלימות שהם אנשים עם מוגבלויות

עבודת דוקטורט של דיצה מורלי שגיב בהנחייתה של ד"ר חיה שוורץ בה"ס לעבודה סוציאלית, אונ' בר אילן

אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית (מש"ה) נמצאים בסיכון גבוה יותר לחוות ניצול ואלימות בהשוואה לאוכלוסייה ללא מוגבלות. המחקר, שנערך בקרב 278 עו"סים, העוסקים במתן טיפול לאנשים עם מש"ה, במגזר הציבורי, בוחן את הגורמים המנבאים את הכוונה לאתר אלימות כלפי אנשים עם מוגבלויות ולדווח אודותיה לרשויות המתאימות. שלושת מרכיבי התפיסות שהוכנסו למודל המחקר: עמדות, נורמות סובייקטיביות ותפיסת שליטה, נמצאו קשורים לכוונות האיתור והדיווח. סוג המוגבלות של הקורבן וסוג הפגיעה, גם הם קשורים לכוונות לאתר ולדווח. המאפיינים האישיים והמקצועיים של העו"סים לא נמצאו מסבירים את כוונות האיתור והדיווח.

עבודת גמר זו לתואר שלישי (דוקטורט) נערכה בסיוע מלגה מקרן שלם.

המחקרים בוצעו בסיוע מענק מחקר מקרן שלם. המחקרים המלאים נמצאים באתר הקרן.

חניכי מע"ש רחובות ומרכז היום
פעילות הפגתית מרעננת במיוחד

במהלך מבצע צוק איתן, יצאו חניכי מע"ש ומרכז היום ברחובות, לפעילות הפגתית מהאזעקות והטילים. מנהלי המע"ש ומרכז היום – מעונות גל, סיפרו שהפעילות באה אחרי תקופה לא קלה, בה החניכים נאלצו להיכנס מספר לא מועט של פעמים לממ"ד ולהתמודד עם מתח וחרדה לא פשוטים. הפעילות רוכזה ליום אחד, במהלכו עברו החניכים סדנאות תיפוף, יוגה צחוק, תיאטרון בובות, סדנת בישול שהועברה על ידי הצוות ולסיום הופעתו המרגשת של הזמר שי צברי. בתכנון היום היו שותפים חברי וועד העמותה. במהלך היום כולו ובימים שאחריו ניתן היה לראות את אושרם וחיוכם של החניכים אשר יצאו לפעילות מרגיעה ומרגשת. **קרן שלם סייעה במימון הפעילות.**

הסתיים הקורס הראשון לרכזי יום שהות ארוך

בחודש יוני השנה, הסתיים הקורס הראשון לרכזי יום שהות ארוך. 26 המשתתפים, אשר הגיעו מכל קצוות הארץ, מכל המגזרים והדתות, הציגו את עבודות הסיום בהן הושם דגש על מיומנויות הניהול אותן רכשו במהלך הקורס. מרגש היה לשמוע את המשתתפים מסכמים את תהליך ההעצמה המשמעותי אותו עברו, אשר מסייע בעבודתם היומיומית עם הילדים, ההורים, וצוות העובדים הכפוף להם.

הכלים אותם רכשו המשתתפים יסייעו בידיהם לשיפור השירות ובכך לשיפור איכות חייו של הילד והנער עם המש"ה במסגרתם. הקורס, בוצע ע"י מכון מגיד, מרכזת הקורס אורה שיטרית, מרצה חדווה נוביק, ליווי מקצועי הילה רכס -מליק המפקחת הארצית למסגרות יום שהות ארוך מטעם האגף לטיפול באדם עם מש"ה.

קרן שלם שותפה ליזום, תכנון ומימון קורס ייחודי זה.

איכות השירות אינה מילה גסה !

מפגש הסברה מיוחד, בנושא היתרונות והערך המוסף של קיום מערכת ניהול איכות השירות במסגרות היום ובכלל, התקיים בבית איזי שפירא, לקראת פתיחתו של קורס ניהול איכות השירות (ISO 9001) במרכזי יום טיפוליים סיעודיים, גילאי +21. במפגש לקחו חלק מנהלים מכ-40 מרכזי יום ברחבי הארץ, ממעלות ועד אילת, וכן מנהלים ונציגי מפעילים, מפקחות מחוזיות מהקהילה, נציגת ביטוח לאומי והאחות הראשית של האגף לטיפול באדם עם מש"ה.

בשנים האחרונות חלו תמורות משמעותיות במרכזי היום. קורס זה הינו חלק מהפעילות והיוזמות לשינוי לשיפור איכות החיים של האדם עם המוגבלות הקשה המשותפות למשרד הרווחה, קרן שלם ולמחויבות של בית איזי שפירא. דר' תמוז, הרכז האקדמי ומנחה הקורס, הסביר מהו תקן ה-ISO, סקר את תהליך העבודה שיתקיים במהלך הקורס ואת תהליך ההתעדה הצפוי למסגרת אשר תיקח בו חלק. בניית מערכת ניהול איכות השירות במרכזי היום, מחייבת איגום הידע הקיים אצל כל אחד מן המנהלים המנוסים הפועלים בשטח, בשיתוף הפיקוח המחוזי והארצי, ותרגומו לנהלי עבודה אשר יאוגדו בספר הוראות ההפעלה למרכזי היום הטיפוליים. הקורס עצמו, נפתח בחודש אפריל, ולוקחים בו חלק כ-30 מנהלי מרכזי יום טיפוליים סיעודיים מרחבי הארץ, מכלל המגזרים, המחוזות וממגוון רשויות מקומיות.

טכנולוגיות חכמות ככלי מסייע

לראשונה בישראל, נפתח בחודש ינואר השנה, קורס למדריכים ממגוון מסגרות יום במחוז הצפון, בנושא "טכנולוגיות חכמות ככלי מסייע בעבודה עם אנשים עם מוגבלות שכלית". מדובר בקורס ייחודי ופורץ דרך, המיועד להכשרת מטפלים ישירים במסגרות לעבודה עם טכנולוגיה עכשווית ומתקדמת, באמצעות תוכנית מגוונת ומרתקת, המתמקדת בכלים, יישומים ואפליקציות שיוכלו לתת מענים טיפוליים לקידום האוכלוסייה במסגרות.

הקורס הנו חלק מפעילות הקרן להתאמת הקדמה והטכנולוגיה לקידומם ורווחתם של האנשים עם מוגבלות השכלית. השותפים לפיתוח הקורס: הפיקוח המחוזי במחוז צפון שירות קהילה, יעל שדלובסקי- פרס יועצת האגף לתחום הריפוי בעיסוק, משרד הרווחה. המוסד המכשיר, מכון מגיד וגב' חגית רובין, מרפאה בעיסוק, רכזת הקורס.

לצורך הטמעת הנלמד בקורס, והעמקת העבודה במסגרות בכלים טכנולוגיים, העניקה קרן שלם לכל המסגרות המשתתפות, מנוי שנתי לסביבת עבודה מקוונת "ג'ינג'ים", סביבה ייחודית לאנשים עם צרכים מיוחדים.

קרן שלם שותפה לייזומו, הפקתו ומימונו של קורס זה.

לראשונה בישראל:
קורס לתזונת אנשים עם מוגבלות שכלית

לראשונה בישראל נפתח קורס העוסק בתזונת אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית. בקורס, שהתקיים בפקולטה לחקלאות בסמסטר ב' תשע"ד, לקחו חלק 23 סטודנטיות מביה"ס לתזונה והוא עסק בהבניית שינוי משמעותי בעמדות בנושא תזונת אוכלוסיית האנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית ובעלי צרכים מיוחדים, שיפור משמעותי בידע הכללי ובידע הקשור בנושאי תזונה ובריאות בקרב אוכלוסיה זו. זאת, תוך מתן כלים בסיסיים לקראת הכשרה מעשית בתזונה קלינית שיאפשרו עבודה מקצועית וראויה של דיאטנים עם אוכלוסייה זו.

בעלי צרכים מיוחדים ומוגבלות שכלית התפתחותית הן אוכלוסיות החשופות לריבוי בעיות הקשורות בתזונה מטעמים אורגניים וסביבתיים. יתר על כן, הם נוטים לפתח תחלואה נלווית הדורשת מצידה התערבות תזונתית. הטיפול התזונתי באוכלוסיות אלה נמצא יעיל וחיוני לשיפור המצב התזונתי-בריאותי כאשר הקורס נותן כלים ומענים לאתגרים אשר מעמידה אוכלוסייה זו לתזונאים ודיאטנים.

הקורס הינו יוזמה משותפת של קרן שלם והאגף לטיפול באדם עם מש"ה, ושותפים בה סיגל ישראלי, תזונאית ראשית, יח' הבריאות האגף לטיפול באדם עם מש"ה ודר' טלי סיני, המנחה המובילה והרכזת האקדמית של הקורס שהתקיים בית הספר לתזונה בפקולטה לחקלאות, האוניב' העיברית, רחובות.

לומדים עם מכללת דוד ילין
על הקשר שבין איש המקצוע לאדם עם מוגבלות שכלית ומשפחתו

במהלך שנת 2014 התקיים במכללת דוד ילין שבירושלים הקורס "משפחתו של אדם עם מוגבלות שכלית התפתחותית". מטרות הקורס, הכרת מעגל החיים של המשפחה הגרעינית והמורחבת ופיתוח אמפתיה לתהליכים שהיא עוברת, מודעות לקשר דיפרנציאלי עם משפחת הילד בגילאים שונים (ילד, מתבגר, בוגר), זהות מקצועית כבסיס לעבודה בשותפות עם בני המשפחה והקניית כלים לפיתוח תקשורת מועילה ומיטיבה עם משפחת הילד/בוגר עם מוגבלות שכלית התפתחותית. בקורס, שהועבר על ידי צוות המכללה בריכוזה של מאיה גולדמן, השתתפו כ- 30 משתתפים, מרצף מסגרות היום במחוז ירושלים ומכלל המגזרים.

משתתפי הקורס ציינו במשובים כי התכנים היו עשירים וחידשו רבות, האופן בו הוצגו סיטואציות והתמודדויות מחיי היומיום של כל אחד מהמשתתפים תרמו רבות ונתנו כלים לעתיד , לצד מענים להשלמת הפערים בין אנשי המקצוע שמלווים את האדם עם המוגבלות לבין משפחתו.

מתובנות משתתפי הקורס :

"עזר לי פרקטית החלק בקורס בו נחשפתי לחוויית ההורים שמגדלים ילד בעל צרכים מיוחדים ".

"נהנתי מהאפשרות לשמוע סיפורים אישיים של אנשים נוספים וההתמודדויות שלהם עם הצוות החינוכי ועם הסובב אותם ולהכיר לעומק איך פועל כל העניין של החינוך המיוחד מרגע הלידה ועד הגיל המאוחר. קיבלתי בטחון וכלים ותמונה רחבה יותר גם ביחס לקשר עם הורי המטופלים."

"אילוץ ועוד אילוץ"
פרוייקט תעשייחד בעיר אשדוד

במתנ"ס ד' באשדוד, מתקיימת תוכנית תעשייחד במסגרת יום שהות ארוך המופעלת ע"י הרשות המקומית ועמותת אקים. בתוכנית לוקחים חלק בני נוער מבתי ספר לחינוך מיוחד "עלומים" ו"מעלות", ובני נוער מתיכון רוגוזין. במהלך השנה התקיים מפגש מיוחד תחת הכותרת "אילוץ ועוד אילוץ" אשר נפתח בהמחשה של הכנת עוגה ממוצרים שונים ומה עושים כשחסר מוצר כלשהו. בהמשך התלמידים הכינו דמות בעזרת אמצעי המחשה שונים. במסגרת התהליך נחשפו התלמידים למושג המופשט "אילוץ" ולצורך להסתדר עם מה שיש ברשותך לעומת מה שרצית שיהיה וזאת בהקבלה לתעשייה.

פרויקט "תעשייחד", המיושם ע"י עמותת תעשיידע, הזרוע החינוכית של התאחדות התעשיינים, מתקיים זו השנה התשיעית בתמיכת קרן שלם. הפרויקט הפועל במסגרות הארכות יום ובתי ספר לחינוך מיוחד, ומזמן שיתוף פעולה בין קבוצות תלמידים מהחינוך הרגיל וקבוצות של תלמידים מהחינוך המיוחד- הפועלות סביב נושא משותף: היזמות. התלמידים מתחלקים לקבוצות עבודה משותפות ומפתחים מוצר תעשייתי חדש פרי המצאתם. העיסוק המשותף מאפשר לתלמידים לקיים הכרות עמוקה ושוויונית והתכנית מאפשרת ליצור שילוב אמיתי בין האוכלוסיות השונות.

הדשא של השכן כבר לא ירוק יותר !

לאחרונה הסתיים בחדרה קורס פנאי לאנשים עם מוגבלות שכלית, המיועד לעובדים ישירים במסגרות לאנשים עם מש"ה בקהילה, מחדרה וסביבתה. במהלך הקורס, נחשפו 28 המשתתפים לעקרונות המנחים בבניית תוכנית פנאי כמרחב לביטוי אישי ולמגוון טכניקות וכלים להעשרת עבודתם במסגרות היום.

במסגרת הקורס נערכו 3 מפגשים חווייתיים, יצירתיים וצבעוניים בנושא גינון טיפולי, אותם הנחתה הגב' נעמי אפל. לייזום ותכנון הקורס שותפים קרן שלם, עיריית חדרה והפיקוח המחוזי - מחוז צפון. את הקורס ביצעו עבור קרן שלם מכון טראמפ, בית איזי שפירא וריכזה גב' רונית סנפיר.

הסתיימה השנה הראשונה של קורס "אבחנה כפולה" באוניברסיטת חיפה

בשנה"ל תשע"ד התקיים לראשונה קורס אקדמי במסגרת החוג לבריאות נפש קהילתית באוניברסיטת חיפה בנושא "אבחנה כפולה: אנשים המתמודדים עם מוגבלות שכלית והפרעה נפשית". הקורס בשותפות עם בית איזי שפירא ובתמיכת קרן שלם ולקחו בו חלק 23 משתתפים מהאקדמיה והקהילה, בעלי רקע מקצועי מגוון: סטודנטים מהחוג לבריאות נפש קהילתית ומהחוג לריפוי בעיסוק, ושומעים חופשיים ממגון תחומים: עו"ס, יועצי השמה בתעסוקה נתמכת, מדריכים בבריאות הנפש, עובדי דיור קהילתי/מוגן, מתאמי טיפול, אשר הגיעו ממסגרות שונות המספקות שירותים לאנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית - שיקום, דיור ותעסוקה.

הקורס, שהועבר בפורמט של co-teaching על-ידי המרכזת האקדמית, ד"ר כרמית-נעה שפיגלמן, מהחוג לבריאות נפש קהילתית, בשיתוף עם המרכז המקצועי, ד"ר בנימין הוזמי מבית איזי שפירא, מרצים ואנשי מקצוע מהשטח, נשא אופי רב-תחומי והציג מודלים להתמודדות עם אבחנה כפולה מנקודות מבט מקצועיות שונות.

שאלוני הערכה לקורס שיקפו עלייה משמעותית בהערכת רמת הידע הנרכש במהלך הקורס, וכן הערכה גבוהה את כלל הקורס, כמו גם צורך ברכישת מיומנויות וכלים מעשיים נוספים, ניתוחי מקרים ודוגמאות מהשטח. הסטודנטים ציינו לטובה את מגוון המרצים והתכנים, את מטלת הקורס שהתבססה על עבודת מחקר (ראיון עם אפוטרופוס לאדם עם אבחנה כפולה) והחיבור בין התיאוריה לשטח. מיכל, אחת הסטודנטיות שלקחו חלק בקורס ציינה: "הקורס מעניין ביותר, נוגע בנקודות משמעותיות ורלבנטיות לעבודה מול מתמודדים עם אבחנה כפולה ונותן הסתכלות רחבה ומעמיקה בתחום".

"קליניקה אדריכלית" באוניברסיטת ת"א

במהלך הסמסטר השני של תשע"ד נערך באוניברסיטת ת"א קורס "חקר והערכת פתרונות אדריכליים', כשהרעיון העומד מאחוריו הינו לשתף סטודנטים בקשרים עם הקהילה, לחשוף אותם למשתמשים אמיתיים ולקהילה ולהעשיר את הידע המעשי באופן משולב. בתמיכת קרן שלם נבנה קורס במסגרתו סיירו הסטודנטים וחקרו מבנים שונים (שהוקמו גם בסיוע קרן שלם), בהם מתגוררים ומועסקים אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית.

הקליניקה הועברה ע"י שתי אדריכליות המלמדות בבית הספר-ד"ר טליה מרגלית חוקרת אדריכלות וטולה עמיר אשר בין השאר כתבה וערכה מספר ספרי אדריכלות. הקורס נערך בשת"פ עם בית הספר לריפוי בעיסוק באוניברסיטה ולווה על-ידי טל צימרוודה בנושאי הנגשה ונבנה בשלושה היבטים. כל תלמיד ותלמידה הציגו מאמר אקדמי, בכיתה, וכך דנו יחד במגוון היבטים של אתיקה מקצועית, תכנון אמפטי ואוניברסלי, הנגשה ותכנון לאוכלוסייה מוגבלת שכלית וגופנית. בנוסף, הועברו הרצאות של מומחים שונים. מוקד הקורס היה בביקורים במבני המע"ש , בחינת הסביבה החוץ והפנים וראיונות עם ההנהלה ועם הצוותים. הנגשה פיזית, לשונית, שפתית, רעיון העיצוב האוניברסאלי, שהוסבר על-ידי איקי בן-חיים, בסיור בבית נועם, הציע דרך מחשבה אלטרנטיבית. רשימת הקריטריונים שיצרו הסטודנטים, כללה נושאים רבים בנוסף לפרמטרים האדריכליים הקלאסיים שעוסקים בתכנון יעיל, תחזוקת חומרים, הגנה משמש וגשם בזמן הורדה מההסעות, סוג הצמחים שנשתלים ועוד. הסטודנטים שהשתתפו בקורס חלקו את חוויותיהם עם חבריהם בסטודיו, והקורס היכה הדים גם בתכנון הפרויקטים בשיעורים נוספים.

קרן שלם תומכת בקורסים אקדמיים , המקדמים איכות חיים של אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית.

"מחוץ ל-4 קירות"
יזמות חברתית של עמותת לוטם

פרוייקט "מחוץ ל -4 קירות" הוא יוזמה של עמותת לוטם, הפועלת בהדרכת טיולים ופעילויות טבע לילדים ובוגרים עם צרכים מיוחדים מאז שנת 1993. מדי שנה מקיימת העמותה פעילות לכ-30,000 משתתפים, מתוכם כ-60% הינם בעלי מוגבלות שכלית התפתחותית. פרוייקט "מחוץ ל - 4 קירות" מקדם פעילות בחיק הטבע במטרה להעשיר ולהרחיב את הנפש. מרבדי פריחה, זרימת מים, מסתורי מערות ועצים מוריקים הם רק חלק קטן משלל גירויים וריגושים שמזמן הטבע למשתתפים. הפרוייקט נותן מענה לבוגרים המתגוררים בביתם ונמצאים בשעות הבוקר במסגרות תעסוקה ומאפשר להם פעילות טבע חוויתית, מעשירה ומגוונות מחוץ לבית במרחבים הפתוחים של הטבע. בפרוייקט לקחו חלק כ-300 בוגרים (+18) עם מוגבלות שכלית התפתחותית מהפריפריה החברתית והגאוגרפית בישראל, אשר 70% מתוכם מתגוררים בביתם. בחלק מן הפעילויות השתתפו גם הורים ואחים במפגש משפחתי מגבש וחוויתי.

קרן שלם סייעה במענקים לפעילות זו במסגרת מענקים למיזמים חברתיים בפריפריה.
פרטים על אפשרויות הסיוע באתר הקרן.

יזמות עסקית ייחודית:
"מצלמים מהלב" בכפר יונה

מצלמים מהלב, הינו פרוייקט תעסוקה בו משתתפים 6 אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית המשתייכים למערך התעסוקה בכפר יונה המופעל על ידי עמותת אלווין ישראל. בפרוייקט זה מלווים ומוכשרים האנשים על ידי מאיר גולדשטיין, רכז תעסוקה בעמותת אלווין וצלם ואמן חובב. החניכים יוצאים לאתרים שונים ומצלמים תמונות מרהיבות של נופים, מקומות ודמויות שונות. במהלך הפרויקט צולמו מאות תמונות, אשר חלקן הוצגו ומוצגות בתערוכה נודדת "בגובה העיניים". כישורי הצילום הביאו למיזם מיוחד, ביוזמת קרן שלם, אשר הציעה לכוון ולתעל את כישורי הצילום למיזם עסקי . בנוסף לצילום האמנותי תספק הקבוצה שרותי צילום והפקת מגנטים באירועים. הצלמים כבר רכשו ניסיון תעסוקתי במסגרת צילום בכנס מכללת "אחווה" ובכנס העמותה להתפתחות הילד .

הפרוייקט מופעל בסיוע ותמיכתה של קרן שלם ואגף הרווחה של כפר יונה. המימון והתמיכה של קרן שלם ואגף הרווחה , מאפשרים רכישת מצלמות וציוד חדישים אשר יאפשרו לתת לאנשים את הכלים הטובים ביותר על מנת ליצור עבורם אפיק תעסוקתי נוסף הממצה את כישרונותיהם ויכולותיהם. **קרן שלם סייעה במענק לציוד וסבסוד הפקת המגנטים.**

סקר לאיתור ולאפיון צרכים לפיתוח אביזרי עזר מיוחדים
לשיפור תפקודם של אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית

עמותת מילבת, הפועלת מאז 1981 במטרה לאפשר לאנשים בעלי צרכים מיוחדים לתפקד בעצמאות ובבטיחות מרבית, באמצעות סביבה טכנולוגית נגישה ומותאמת, במתן ייעוץ, מידע והדרכה בנושא התאמת אבזרי עזר, פנתה לוועדת היזמות בקרן שלם במטרה לקיים סקר שיאפשר לבנות בסיס נתונים על הבעיות התפקודיות הקשורות בביצוע פעילויות יום יומיות, עבודה ופנאי של אנשים עם מש"ה אשר לא קיים עבורם מענה טכנולוגי מתאים.

הסקר, אותו ניהלו פרופ' נעמי כץ וד"ר נעמי פרזיגר, ממכון המחקר למקצועות הבריאות והרפואה בקריה האקדמית אונו ושושי גולדברג, מאיר ומעיין כהנא מעמותת מילבת, הנו ייחודי בהסתכלות רב תחומית ורב גילית בנושא שימוש והתאמת אביזרי עזר. המשתתפים הינם נותני שירותים (3-6 בכל מסגרת) לאנשים עם מוגבלות שכלית ב-10 מוסדות שונים מפעוטות ועד קשישים.

כלי המחקר כללו תצפיות, שאלונים, וקבוצות מיקוד. הממצאים מדגישים את הצורך להתמקד בפיתוח ושיפור טכנולוגיה מסייעת בתחום של מחשבים ואביזרי תקשורת כמו גם צורך להשקיע בפיתוח של "תומכי אביזרים". הממצאים מבליטים את הצורך להתבונן מנקודת מבט רחבה בכל תחומי התפקוד, כאשר מיצרים או מתאימים אביזרי עזר מעבר למרכיבי המוצר. המחקר ממחיש את היתרון של הסתכלות רב תחומית של אנשי טכנולוגיה ופיתוח מוצרים עם הצוות המקצועי - בתהליך של איתור צרכים והתאמת אביזרי עזר. **הסקר מומן במסגרת מסלול יזמות של קרן שלם.**

יותר מהר, יותר רחוק, יותר גבוה!
קונגרס וינגייט למדעי הספורט והפעילות הגופנית 2014

פעילות גופנית הינה משמעותית לאוכלוסיית אנשים עם מוגבלויות שיכולים להפיק ממנה תועלת רבה יותר בהשוואה לאנשים ללא מוגבלויות. היא חיונית לשמירה על בריאות פיזית ויכולה לשפר את יכולת התפקוד העצמאית ותפקודים אחרים. בחודש יוני השנה, התקיים במכון וינגייט שבנתניה, כנס בנושאי מדעי הפעילות הגופנית והספורט על מגוון היבטיהם וכלל הרצאות גם בתחומי הפעילות הגופנית לבעלי מוגבלויות. במסגרת הקונגרס הוצגו שני מחקרים שנעשו בסיוע מענק מקרן שלם:

* **מניעים לפעילות גופנית בקרב ספורטאים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית המשתתפים בפעילות בארגון ספיישל אולימפיקס בהשוואה לספורטאים ללא מוגבלות,** מחקרם של ד"ר שייקה הוצלר, מלי עוז , ד"ר שרון ברק, המכללה האקדמית וינגייט.

* **השפעת פעילות אתגרית על אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית וקשה ועל תפיסת הצוות את מסוגלותם של המשתתפים.** מחקרן של ד"ר דנה רוט, חלי פרץ ושירה ורדי, עמותת אתגרים

בנוסף, הוקרן בכנס סרטון שעסק בהקמת חדר ספורט מותאם לאנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית. הסרטון ומודל חדר הספורט הוצגו על ידי אורנית אבידן זיו, מנהלת קידום אישי באגודת עמי בבאר שבע. **קרן שלם סייעה במימון חדר הספורט וזמה ומימנה את הפקת הסרטון. את המחקרים המלאים ניתן לקרוא באתר הקרן וכן לצפות בסרטון.**

איפה הים? תלוי את מי שואלים !

איפה הים? על פניו שאלה בנאלית, לא? הרי כולנו יודעים שהוא אי שם במערב. היכן שלא תהיו, אם תלכו לכיוון מערב בסופו של דבר תגיעו לים. אולם, לאנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית אתגרים רבים ואחד מהם הוא למצוא את הים.

תיאטרון המדיטק, חולון, תיאטרון רפרטוארי לילדים ולנוער מעלה את ההצגה "איפה הים ?" במסגרת "סל תרבות" לבתי הספר. ההצגה מאפשרת לצופים הצצה נדירה אל עולמם המרתק של שני אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית, חיים וניסים הבורחים מהמעון שלהם כדי להשיט אנייה קטנה בים. הדרך אל הים רצופה הרפתקאות, סכנות ומפגשים עם אנשים שישנו את חייהם. זהו סיפור מסע מפתיע על האחרים שבינינו ועל האחר שבכל אחד מאיתנו.

הסצנה החותמת את ההצגה מרגשת ומערבת את הקהל באופן מיוחד ואף עין לא נותרת יבשה. צופים במגוון גילאים שכבר זכו לראות את ההצגה, מחאו כפיים לשחקנים במשך דקות ארוכות. אין ספק כי מדובר בהצגה יוצאת דופן, וירוויחו תלמידי בתי הספר שיזכו לראותה במסגרת סל תרבות.

קרן שלם מסבסדת רכישת ההצגה במסגרת סל תרבות וארועי הסברה מרובי משתתפים.
רשויות המעוניינות בהזמנת ההצגה יכולות לפנות לתיאטרון המדיטק.

"ואהבת – כל אחד יכול מכחול" פרוייקט ייחודי , לכל האמנים , באשדוד

פרויקט "אשדוד עיר ואומנות" מתקיים בעיר משנת 2008 ומובילים אותו מוסדות האומנות הפועלים במסגרת החברה העירונית לתרבות. זהו יום חג לאומנות הקהילתית בו מוצגות תערוכות של גופים שונים באוריינטציה קהילתית. כחלק ממפעל זה, מתקיים מידי שנה טקס מכחול הזהב שהינו אות ראש העיר המוענק לאומנים ויוצרים במגוון קטגוריות שנבחרות מידי שנה. המנהל לשירותים חברתיים ומחלקת השיקום בעיר אשדוד פועלים להעלאת המודעות בקרב תושבי העיר לאוכלוסיות עם הצרכים המיוחדים במגוון פעילויות.

השנה השתלבו בפרוייקט "ואהבת - כל אחד יכול מכחול" 12 מסגרות לאנשים עם צרכים מיוחדים , מתוכן 7 מסגרות לאנשים עם מש"ה המונות כ- 400 איש, אשר נהנו מעבודה עם האמנים בתוך המסגרות ובהמשך מתערוכה במוזיאון מונארט וטקס "מכחול הזהב" , בו הוענקו פרסים לאמנים וליוצרים במעמד ראש העיר אשדוד ואישי ציבור.

בקטגורית מורה/מדריך/איש צוות בעל חזון לקדם אמנות בתוך המסגרות ועבודתו ניכרת בשטח - זכתה גב' לילך בן דוד, מדריכת אומנות בבי"ס מגן הלב, בי"ס לילדים עם מש"ה . בקטגורית הילדים זכתה שני בוחבוט, בת 12, נערה עם אוטיזם. בקטגורית הבוגרים זכה סער וולפמן בוכבינדר, בחור עם אוטיזם. **קרן שלם סייעה במענק למיזם ולאירוע הסיום.**

להקת "צלילי אביב" שרים "כחול לבן"

להקת "צלילי אביב" - אקים תל אביב-יפו הוקמה לפני כשנה ע"י מתנדב מתחום המוזיקה בשם רועי טל, בן 30, מפיק מוסיקלי, שהיה לו חלום להקים להקה לאנשים בעלי מוגבלויות, על מנת לתת ביטוי ליכולות הווקאליות שלהם ולחזק אותם בזכות מה שהם טובים בו ולאו דווקא להתבלט בזכות המוגבלות שלהם. אחרי אודישנים בהם הגיעו עשרות מתמודדים מכל רחבי המרכז, הוקמה הלהקה בה לוקחים חלק שישה משתתפים בעלי מוגבלויות שונות (מוגבלות שכלית, אוטיזם, טורט ועוד) כשהצעיר בהם בן 22 והמבוגר בן 62. לאחרונה, הופיעה להקת "צלילי אביב" - אקים ת"א-יפו במופע בכורה - "שרים כחול לבן" בבית היוצר בנמל ת"א. את השירים בחרו חברי הלהקה ובנוסף הושמע שיר מקורי שכתבה והלחינה אחת הזמרות.

קרן שלם סייעה במענק לציוד למופע.

מציינים שנה לפעילות פורום הורים ילדים עם צרכים מיוחדים בבית-שאן

לפני כשנה הוקם, בבית שאן, פורום הורים לילדים עם צרכים מיוחדים אשר יזם והפעיל פעילויות משותפות בעיר כשהבולט שבהם חודש חשיפה ומודעות לאדם עם מוגבלות שכלית התפתחותית הידוע בעיר בשמו "כיס - לב".

במהלך השנה הפעיל הפורום פעילויות בהשתתפות ההורים שכללו: מפגש ראשון בשם "קפה נגיש" ומפגשים נוספים שעסקו בהתמודדות של הורים ומשפחה עם ילד בעל צרכים מיוחדים, מפגשים חברתיים, הפרשת חלה, סדנת צחוק, יום המשפחה ומסיבת פורים.

קרן שלם סייעה בתכנון ובמענק למימון ארועי ההסברה.

"נעים יחדיו בלוד" מסע אופניים שנערך בחודש המודעות וההסברה לאנשים בעלי צרכים מיוחדים בעיר

בסוף חודש נובמבר 2013, התקיים מסע אופניים עירוני בלוד בשילוב עם אנשים בעלי צרכים מיוחדים, כחלק מקמפיין הסברה להעלאת המודעות לחשיבות שילובם בחברה ובכל תחומי החיים. במסע, שנערך לאורך 4 קילומטרים, השתתפו 200 רוכבים, ביניהם תלמידי בתי-ספר, קבוצת פעילים של קהילה נגישה, חברים במועדון 'רעים' לבוגרים בעלי מוגבלות שכלית התפתחותית, דיירים עם מש"ה ממעון אביב, אנשים בעלי נכויות פיזיות ונכויות חושיות, סטודנטים עובדי עירייה ועשרות תושבים.

ראש העיר יאיר רביבו יחד עם סגניו חיים הרוש ואביב וסרמן ומנכ"ל העירייה אהרון אטיאס, הגיעו לברך את המשתתפים. ראש העיר יאיר רביבו אמר כי "מסע מסוג זה יערך מידי שנה ויהיה למסורת בעיר לוד במטרה לייצר הבנה אמיתית ליכולות של אנשים בעלי צרכים מיוחדים ולזכות שלהם לחיות בכבוד ולהוות חלק בלתי נפרד מהחברה שלנו".

בנוסף התקיימו סדנאות הסברה חווייתיות לתלמידי בתי ספר, מגוון טיפולים אלטרנטיביים שניתנו ע"י מטפלים לקויי ראייה בקניון שבעיר, ואירוע שיא בוא חתם ראש העיר על אמנה עירונית לשילובם של אנשים בעלי מוגבלות בעיר. בהמשך הופיעה הזמרת לקוית הראייה מורן מזוז והועלתה הצגת התיאטרון המוסיקלית "חדר משלי" אותה כתב וביים אייל בוחבוט. ההצגה משלבת תלמידים נורמטיביים מבתי הספר בעיר אשדוד יחד עם בני נוער בעלי צרכים מיוחדים ועוסקת בסוגיות של קבלת השונה. אירועי חודש החשיפה התאפשרו הודות לסיוע ושיתוף פעולה של: משרד הרווחה, בנק הפועלים, משטרת לוד, עמותת אתגרים, מחלקת הספורט, עמותת פש"ר, הקרן לפיתוח לוד, קרן שלם, העו"סים במחלקת הרווחה אשר עסקו במלאכה ימים והפעילים המסורים של קהילה נגישה בלוד, שלא מפסיקים לחלום להאמין ולהגשים. **קרן שלם סייעה בתכנון ובמענק לאירועי חודש ההסברה.**

אסיפה כללית במע"ש טייבה , יוני 2014

האסיפה הכללית השנתית של קרן שלם , דיווח לשנת 2013, התקיימה השנה במע"ש ומרכז היום בטייבה, שבהפעלת עמותת צ'יימס ישראל. המע"ש ומרכז היום מנוהלים ע"י הגב' לינה נסיראת, וזו הזדמנות להודות לה ולצוות פעם נוספת על האירוח החם.

כיבדו אותנו בנוכחותם מר אריק ברמי ראש העיר הממונה של טייבה, חברי הנהלת העיר וצוות מחלקת הרווחה. עשרות חברי האסיפה, מנהלי אגפי הרווחה, שהגיעו מכל הארץ, סיירו במסגרת המטופחת, הממוקמת על גבעה באזור התעשייה הדרומי של העיר, התרשמו מהעשייה המקצועית, צפו בסרט "משפחה משחקת" (נמצא באתר הקרן), אישרו את הדוחות השנתיים וקיבלו שי מעשה ידי חניכי המע"ש.

האסיפה הכללית, הינה אסיפת "בעלי מניות " של הקרן, ככרן של מרכז השלטון המקומי. מדי שנה אנו משתדלים להעשיר את ההתכנסות, שהינה חובה על פי חוק, בתכנים נוספים היוצרים מפגש מקצועי מפרה החושף לעשייה בשטח ולידע חדש בתחום.

הקמת מערך מתנדבים במועצה האזורית משגב

במועצה אזורית משגב הוחלט על הקמת מערך מתנדבים לטובת משפחות אשר להן ילד עם צרכים מיוחדים, מתוך תפיסה קהילתית, לפיה המארג החברתי ביישובי משגב מאפשר תהליכים שיקדמו וישפרו את שילובם של הילדים המיוחדים בקרב כלל הקהילה.

להקמת הפרויקט חברו עמותת קשר, עמותת ניצנים בלב, אגף הרווחה והיחידה להתנדבות. בשלב הראשון הוחלט לקיים קורס הכשרה קצר למתנדבים, ולאחר מכן לשבץ אותם לסיוע במשפחות רלוונטיות תוך המשך ליווי של המתנדבים. בכדי למנף את גיוס המתנדבים ולהפיץ את המסר הקהילתי, נערך ערב חשיפה שמטרתו העלאת מודעות והסברה לנושא. את הערב פתחו רון שני ראש מועצת משגב ופארלי לולקו רכזת תחום מוגבלות שכלית במועצה . בערב השתתפו תושבי האזור , משפחות לילדים מיוחדים ונוער מתנדב ממועדונית "ניצנים", מועדונית חברתית לילדים בעלי צרכים מיוחדים במשגב. הערב היה מוצלח ומרגש, הגיע קהל רב והתגובות וההדים ניכרים בשטח. בסיומו של הערב נרשמו מתנדבים לקורס הכשרה שעתיד להיפתח בימים אלה

קרן שלם סייעה במימון ערב החשיפה.

סיורים מודרכים בכנס העמותה להתפתחות הילד, ספטמבר ירושלים

במסגרת שיתוף פעולה עם העמותה להתפתחות הילד , בראשותו של ד"ר מיטשל שערץ, יזמה קרן שלם , שני סיורי חשיפה מקצועיים, במסגרות המטפלות בילדים ובמבוגרים בעלי צרכים מיוחדים ובמסגרות של אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית. הסיורים נערכו במסגרת כנס העמותה להתפתחות הילד לצורך הכרות עם העשייה בתחום. הסיורים התקיימו במרכז "שלווה" בשכונת הר נוף ובגן החושי במרכז "סבא" - אלווין, בקרית יובל. בשני הסיורים, אליהם נרשמו עשרות אנשי מקצוע טיפוליים מכל רחבי הארץ, ביניהם: רופאים, מטפלים, מדריכים ואנשי מקצוע פרא רפואיים, נחשפו המשתתפים לשירותים ייחודיים וטעמו מעט מהנעשה בשטח . משתתפי הסיורים ציינו את חשיבות ההיכרות עם השירותים והמענים בשטח אליהם פונים ומופנים גם הילדים והמשפחות בהם הם מטפלים. המפגשים חשפו את ה"אור", התקווה והעתיד.

קרן שלם סבסדה השתתפות בכנס לעו"סים העובדים במעונות יום שיקומיים .

משולחנה של מנכ"ל הקרן

לאורך השנה כולה מגיעים לפתחה של קרן שלם יוזמות שונות ורעיונות מגוונים ומקוריים. שלא ביודעין, מניעים אנשים עם מוגבלויות שכליות ואחרות, או עם יכולות מיוחדות, את האנשים שעובדים אתם ליצירתיות ולמענים המעשירים ומקדמים את האנשים עצמם ואת הסובבים אותם. יוזמות תעסוקתיות כדוגמת צלמים באירועים והפקת מגנטים, הגדת פסח מונגשת ועיטורה בציורי האנשים המיוחדים אשר גם נהנים מאיכויותיה, פיתוח רשת חברתית מונגשת הנמצאת בתהליך, השתתפות פעילה במיזמים אומנותיים כלל עירוניים, שיתוף האנשים כמציגים בכנסים מקצועיים העוסקים בהם ורעיונות רבים נוספים הם רק קצה קצהו של עולם היזמות בקרן. שילוב בקהילה הוא נושא העומד בראש סדר היום של כל העוסקים בתחום המוגבלות שכלית התפתחותית. אחד הגורמים המשמעותיים הוא משרד הרווחה, המקדם מהלך כלל ארצי ופועל להוצאת אנשים מדיור פנימייתי לדיור בקהילה. ההשתלבות האמיתית אינה רק במגורים הנורמטיביים, בדירה או בית קבוצתי בלב שכונת מגורים וכאן נכנס האתגר שלנו להמשיך לפעול לחיזוק הקולות והיוזמות וליצירת התנאים להשתלבות וחיבור אמיתי לחברה הסובבת. מיזמים כדוגמת פיתוח מועדונים חברתיים במרכזים קהילתיים שכונתיים, הנגשת השילוט, שינוי מודעות, הנחלת ידע, והיכרות עם תחום המוגבלות השכלית לנותני שירות ולאנשי מקצוע החיוניים לאיכות החיים של כולנו, הינם חלק מהמשימות של קרן שלם. בעזרת ניסיון רב שנים בכל תחומי עשיית הקרן - פיזי, ידע ומידע, השכלה, אומנות, הסברה ואחרים, נמשיך גם בשנה הזו בעשייה פורייה בכוחות משותפים.
לכולנו - שתהיה שנה מוצלחת, תוססת ומלאה ביוזמות ועשייה.

ריבה מוסקל

לוח מודעות

סרטים לצפייה באתר קרן שלם.

קול קורא להגשת הצעות למחקר. מידע והורדת פרטים באתר הקרן.

קול קורא להגשת הצעות ליזמות חברתית.
מידע וטפסים באתר הקרן.

תוכנית ההשתלמויות לשנה"ל תשע"ה 2014-2015
לעיונכם וידיעתכם באתר הקרן

היכונו ליומיים השתלמות לעו"סים ומנהלי מסגרות בקהילה של קרן שלם שיתקיימו ב 18-17 מרץ 2015, מלון יהודה, ירושלים

כנס מחלות כרוניות - ינואר 2015 - ירושלים

כנס בית איזי שפירא - יולי 2015 - תל אביב

ברכות ותודות

תודות לחברי הנהלת קרן שלם היוצאים והמצטרפים:

תודה מיוחדת לפיני ווגמן, על תרומתו לפעילות קרן שלם .לאחר 18 שנות מונה פיני לראש מערכת חינוך, שירותים חברתיים וקהילה בעיריית חיפה ופרש מחברותו בהנהלה. בהצלחה למחליפתו אילנה בן ליש - מנהלת האגף לשירותים חברתיים בעיריית חיפה שהצטרפה להנהלת הקרן.

לישי משעלי- קין , עוזרת מנכ"ל משרד הרווחה סיימה את חברותה בהנהלת הקרן. בהצלחה למירב דדיה-מולד. עוזרת מנכ"ל המשרד שהצטרפה כחברת הנהלה.

תודות וברכות לפורשים לגימלאות :

בשלטון המקומי :
אירית גבאי - מנהלת מח' הרווחה -מ.מ. אזור
רבקה עין שי - מנהלת מח' הרווחה -מ.מ. מזכרת בתיה
משה בן דוד- מנהל אגף הרווחה -עיריית פתח תקוה
פני קניגל- מנהלת מח' שיקום - אגף הרווחה - בעיריית בת ים.

במשרד הרווחה - האגף לטיפול באדם עם מוגבלות שכלית התפתחותית:
מימי ישראל - מרכזת פיקוח במחוז ירושלים
ניהאי בישארה - מפקחת מחוזית בחיפה והצפון
אמיר שוורץ - פקיד סעד ראשי

קרן שלם חברי הנהלה

חיים געש- יו"ר הקרן,
ראש המועצה המקומית פרדס-חנה-כרכור

נציגי מרכז השילטון המקומי
בוני גולדברג - מנהלת מינהל השירותים החברתיים, עיריית ירושלים
אילנה בן ליש - מנהלת אגף הרווחה, עיריית חיפה
ד"ר אסתי אשל - מנהלת אגף הרווחה,עיריית אור יהודה
עיסאם מסראווה - מהל מחלקת רווחה, מ.מ. כפר קרע
אסתר עמר - מנהלת אגף הרווחה, עיריית באר-שבע
אתי גפן - מנהלת מחלקת הרווחה , מ.א עמק יזרעאל
אסא בן יוסף - מנהלת תחום רווחה במרכז השלטון המקומי

נציגי משרד הרווחה והשירותים החברתיים
גדעון שלום - מנהל האגף למוגבלות שכלית התפתחותית
אבנר זקן - סגן מנהל האגף למוגבלות שכלית התפתחותית
מונל אברהם - מנהל אגף הפיתוח
ויויאן אזרן - מנהלת שירות קהילה, האגף למוגבלות שכלית התפתחותית
ישראל חזקיה - מנהל המחלקה לפיתוח סוציאלי, התאחדות התעשיינים
מירב דדיה-מולד - עוזרת מנכ"ל

צוות הקרן
ריבה מוסקל - מנכ"ל
מיקי כהן - סמנכ"ל פרוייקטים
שרון גנות - מנהלת תחום ניהול ידע
תמנע גבאי מרקביץ' - מנהלת תחום פיתוח כוח אדם והסברה
שולמית גלעדי - רכזת משרד
אביבית וקנין - מזכירה
אפרת מידני - פקידה

עריכה והפקה: גיל ניצן - תקשורת ויחס"צ

טל' 03-9601122, פקס. 03-9604744
דוא"ל: office@kshalem.org.il
שד' מנחם בגין 5 בית דגן 50200